

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Ceza İşleri Genel Müdürlüğü

Sayı : B.03.0.CİG.0.05-45-02-0298-2011/640/46340
Konu : Zorunlu yol giderleri

12/09/2011

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 01/07/2011 tarihli ve 3687 sayılı yazı.

Ceza Muhakemesi Kanunu Gereğince Müdafî Ve Vekillerin Görevlendirilmeleri İle Yapılacak Usul ve Esaslarına İlişkin Yönetmelik kapsamında görevlendirilen ya da nöbet görevini ifa eden avukatın ilçelere gitmesi halinde kendilerine ait araç ile hizmet vermesi durumunda; zorunlu yakıt vb. giderlerinin nasıl ve herhangi kriterlere göre belirleneceği, hizmet veren avukatın aracına almış olduğu yakıtın, fatura veya fişin kabul edilip edilmeyeceği (kaç km.'ye kadar ödeneceği, mutad vasıta vb), 75 km. mesafede bir uzaklığın fatura veya fiş olarak ne kadar olması gerektiği hususlarında yaşanan tereddütler nedeniyle Genel Müdürlüğümüz görüşünün sorulduğu ilgi yazı ve ekinde Aksaray Baro Başkanlığının 07/06/2011 tarihli ve 2011/877 sayılı yazısı incelendi.

Bilindiği üzere;

5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun "Müdafîin görevlendirilmesi" kenar başlıklı 150'inci maddesinde; "(1) Şüpheli veya sanıktan kendisine bir müdafî seçmesi istenir. Şüpheli veya sanık, müdafî seçebilecek durumda olmadığını beyan ederse, istemi halinde bir müdafî görevlendirilir.

(2) Müdafî bulunmayan şüpheli veya sanık; çocuk, kendisini savunamayacak derecede malul veya sağır ve dilsiz ise, istemi aranmaksızın bir müdafî görevlendirilir.

(3) Alt sınırı beş yıldan fazla hapis cezasını gerektiren suçlardan dolayı yapılan soruşturma ve kovuşturmada ikinci fıkra hükmü uygulanır.

(4) Zorunlu müdafîlikle ilgili diğer hususlar, Türkiye Barolar Birliğinin görüşü alınarak çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir."

"Yargılama giderleri" kenar başlıklı 324'üncü maddesinin birinci fıkrasında ise; "Harçlar ve tarifesine göre ödenmesi gereken avukatlık ücretleri ile soruşturma ve kovuşturma evrelerinde yargılamanın yürütülmesi amacıyla Devlet Hazinesinden yapılan her türlü harcamalar ve taraflarca yapılan ödemeler yargılama giderleridir."

02/03/2007 tarihli ve 26450 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Ceza Muhakemesi Kanunu Gereğince Müdafî Ve Vekillerin Görevlendirilmeleri İle

Mustafa Kemal Mah. 2151.Cad. No: 34-34/A 06520 Söğütözü/ ANKARA İrtibat: Şube Müdürü Hasan ACAR
Tel:0312 218 74 15 Faks: 0312 219 43 19 e-posta: cigm@adalet.gov.tr Elektronik Ağ:www.adalet.gov.tr

Yapılacak Ödemelerin Usul Ve Esaslarına İlişkin Yönetmeliğin "Tanımlar" kenar başlıklı 4'üncü maddesinin (d) bendinde; "Ücret: Ceza Muhakemesi Kanunu gereğince baro tarafından görevlendirilen müdafî veya vekile Tarife gereğince ödenecek meblâğı, 10/2/1954 tarihli ve 6245 sayılı Harcırah Kanunu hükümleri uyarınca mutat olan taşıta göre gerçek masraf üzerinden yapılan zorunlu yol giderlerini, acele ve zorunlu hâllerde ise, bu Yönetmeliğin 11 inci maddesinde sayılan mercilerin kabûlü üzerine mutat taşıt dışındaki araçlarla yapılan zorunlu yol giderlerini ve müdafî veya vekil tarafından ödenen temyiz, istinaf ve itiraz harçlarını ifade eder."

"Ücret" kenar başlıklı 8'inci maddesinde; "(1) Ceza Muhakemesi Kanunu gereğince baro tarafından görevlendirilen müdafî veya vekile Avukatlık Asgari Ücret Tarifесinden ayırık olarak hazırlanacak "Ceza Muhakemesi Kanunu Gereğince Görevlendirilen Müdafî ve Vekillere Yapılacak Ödemelere İlişkin Tarife" gereğince ödenecek meblâğ Adalet Bakanlığı bütçesinde bu amaçla ayrılan ödenekten karşılanır.

(2) Müdafî veya vekilin görevi gereği yaptığı zorunlu yol giderleri ile kendisi tarafından karşılanması durumunda temyiz, istinaf ve itiraz harçları ayrıca ödenir.

(3) Müdafî veya vekile Tarife gereğince ödenen meblâğ, zorunlu yol giderleri ve müdafî veya vekil tarafından ödenen temyiz, istinaf ve itiraz harçları yargılama giderlerinden sayılır."

"Ücretin ödenme usulü" kenar başlıklı 11'inci maddesinde; "(1) Müdafî veya vekil; soruşturma evresinde ifade alma ve sorguya, kovuşturma evresinde ise bir oturuma katılmakla Tarifede belirlenen meblâğı almaya hak kazanır.

(2) Zorunlu yol giderlerine de buna ilişkin belge, gider pusulası veya avukatın rayice uygun yazılı beyanı üzerine hak kazanılır.

(3) Müdafî veya vekilin; görevlendirme yazısı, katıldığı soruşturma veya kovuşturma evresine ilişkin tutanağın onaylı örneği, evrakın çok sayıda olması hâlinde ilk ve son sayfası ve varsa yapmış olduğu zorunlu yol giderlerine ilişkin belge, gider pusulası veya rayice uygun yazılı beyanı ile serbest meslek makbuzunu, kendisi tarafından karşılanması durumunda temyiz, istinaf ve itiraz harçlarının ödendiğine ilişkin belgeyi baroya vermesi üzerine, baro tarafından bu Yönetmelik ve Tarife hükümlerine göre gerekli incelemeler yapıp hukukî yardımın yapıldığı Cumhuriyet başsavcılığı veya mahkemelere göre gruplandırılmış ayrıntılı ödeme listeleri geliş tarihi esas alınmak suretiyle en geç on gün içinde hazırlanır ve ekindeki dayanak belgeler ile birlikte soruşturma veya kovuşturmanın yapıldığı yer Cumhuriyet başsavcılığına teslim edilir.

(4) Müdafî veya vekil sigortalı olarak çalışmakta ise yanında çalıştığı avukatın, avukatlık bürosu ya da avukatlık ortaklığı şeklinde çalışmakta ise büro veya ortaklığın serbest meslek makbuzunu kullanır.

(5) Cumhuriyet başsavcılığınca listeler ve ekindeki dayanak belgeler incelendikten sonra, müdafî veya vekile ödenmesi gereken Tarifede yazılı meblâğ ile varsa zorunlu yol giderlerini de kapsayan toplam ücret, ödeme emri belgesiyle, serbest meslek makbuzunu düzenleyen müdafî veya vekilin bildireceği banka hesabına ödenir.

(6) Cumhuriyet başsavcılığınca, müdafî veya vekil tarafından karşılanması durumunda temyiz, istinaf ve itiraz harçlarına ilişkin dayanak belgeler incelendikten sonra ödenmesi gereken meblâğ, 31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 67 nci

maddesinin ikinci fıkrası gereğince herhangi bir kesintiye tabi olmaksızın müdafî veya vekilin bildireceği banka hesabına ödenir.

(7) Beşinci ve altıncı fıkra gereğince yapılan ödemeler, yargılama giderlerinin hesabında dikkate alınmak üzere soruşturma ya da kovuşturma dosyasına bildirilir.

(8) Ödeme emri belgeleri, soruşturma veya kovuşturmanın yapıldığı yer Cumhuriyet başsavcılığınca gecikmeksizin düzenlenir."

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanun'un "Harcama yetkisi ve yetkilisi" kenar başlıklı 31'inci maddesinin birinci fıkrasında; "Bütçeyle ödenek tahsis edilen her bir harcama biriminin en üst yöneticisi harcama yetkilisidir."

"Harcama talimat ve sorumluluk" kenar başlıklı 32'inci maddesinin ikinci fıkrasında ise; "Harcama yetkilileri, harcama talimatlarının bütçe ilke ve esaslarına, kanun, tüzük ve yönetmelikler ile diğer mevzuata uygun olmasından, ödeneklerin etkili, ekonomik ve verimli kullanılmasından ve bu Kanun çerçevesinde yapmaları gereken diğer işlemlerden sorumludur."

"Giderin gerçekleştirilmesi" kenar başlıklı 33'üncü maddesinin ikinci ve dördüncü fıkralarında; "Gerçekleştirme görevlileri, harcama talimatı üzerine; işin yaptırılması, mal veya hizmetin alınması, teslim almaya ilişkin işlemlerin yapılması, belgelendirilmesi ve ödeme için gerekli belgelerin hazırlanması görevlerini yürütürler.

Gerçekleştirme görevlileri, bu Kanun çerçevesinde yapmaları gereken iş ve işlemlerden sorumludurlar."

31/12/2005 tarihli ve 26040/3. Mükerrer sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giden Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliği'nin "Tanımlar" kenar başlıklı 4'üncü maddesinde; "... Fatura: İş, mal veya hizmet alımlarında, işin, malın veya hizmetin özelliğine veya alımın yapıldığı yere göre düzenlenmesi gereken belgelerden;

a) Faturayı,

b) Fatura yerine geçen belgelerden serbest meslek makbuzu, gider pusulası, müstahsil makbuzu, giriş ve yolcu taşıma biletleri ile Uluslararası Hava Taşıyıcıları Birliği üyesi şirketlerce düzenlenen elektronik yolcu biletlerini,

c) Kanunen yukarıdaki belgeleri düzenlemek zorunda olmayanlardan alınan bu Yönetmelik eki 1 örnek numaralı Harcama Pusulasını,

d) Kamu kurum ve kuruluşlarınca düzenlenen ve 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun 61 inci maddesi uyarınca düzenlenen muhasebe yetkilisi mutemetlerinin çalışma usul ve esaslarına ilişkin yönetmelikte belirlenen asgari bilgileri taşıyan alındıyı,

e) Yurtdışında yapılan iş ve hizmet alımları ile mal alım bedellerinin ödenmesinde ise, yerel teamüle uygun olarak düzenlenen ve birim amiri veya ilgili mevzuatında belirtilen yetkililerce onaylı tercüme ekli fatura veya benzeri belgeleri,

Piyasa fiyat araştırması tutanağı: Doğrudan temin usulüyle ihale komisyonu kurulmadan yapılacak alımlarda; alımı yapmakla görevlendirilen kişi veya kişilerce yapılan piyasa fiyat araştırması sonucunda alınan teklifleri, uygun görülen fiyat ile yükleniciyi gösteren ve söz konusu kişi veya kişilerce imzalanan bu Yönetmelik eki 2 örnek numaralı tutanağı,

ifade eder."

Hükümleri yer almaktadır.

Öte yandan, Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının “Mahkemelerin Bağımsızlığı” kenar başlıklı 138’inci maddesinin ikinci fıkrasında; “Hiçbir organ, makam, merci veya kişi, yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve hâkimlere emir ve talimat veremez; genelge gönderemez; tavsiye ve telkinde bulunamaz.”

2992 sayılı Adalet Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun’un “Ceza İşleri Genel Müdürlüğü” kenar başlıklı 9’uncu maddesinin (i) bendinde ise; “Ceza İşleri Genel Müdürlüğünün görevleri şunlardır:

i) Görev alanına giren konularda mevzuat yetersizliğine ve aksaklığına ilişkin inceleme ve araştırmaları yaparak Bakanlığa tekliflerde bulunmak, tüzük tasarıları ve yönetmelikleri hazırlamak ve takip etmek, yargı yetkisinin kullanılma alanına girmeyen konularda görüş bildirmek ve genelge düzenlemek,”

Hükümlerine yer verilmiştir.

Bu itibarla, görüşe konu sorunun yukarıda anılan yasal mevzuat hükümleri çerçevesinde harcama yetkilisi ve gerçekleştirme görevlisi olan Cumhuriyet başsavcılar ve savcılarınca her olayın somut özelliklerine göre yerinde değerlendirilerek, sorunun yasa ve yargı yoluyla çözülmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

Bilgilerin rica ederim.

Ömür BORAZAN
Hâkim
Bakan a.
Genel Müdür

Aslının aynıdır.

13 09 2011

Hasan ACAR
Adalet Bakanlığı
Ceza İşleri Genel Müdürlüğü
Şube Müdürü

***Bu belge, 5070 sayılı Kanun hükümlerine uygun olarak elektronik imza ile imzalanmıştır.**